

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Milanem Podhrázkým ve věci

žalobce: J. F.
bytem X
zastoupený advokátem JUDr. Markem Dvořákem
sídlem Náměstí TGM 1, 261 01 Příbram

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
pracoviště Sokolovská 855/25, 190 00 Praha 9

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 12. 2013, č. j. 42000/006479/13/010/140/NT,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 10. 12. 2013, č. j. 42000/006479/13/010/140/NT, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalobci se vrací soudní poplatek ve výši 1 000 Kč. Zaplacený soudní poplatek bude vrácen z účtu Krajského soudu v Praze do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 12 342 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce JUDr. Marka Dvořáka, advokáta.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou původně ke Krajskému soudu v Praze domáhal zrušení shora označeného rozhodnutí, kterým žalovaná zamítla jeho odvolání a potvrdila rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení Příbram (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne

Shodu s prvopisem potvrzuje B. K.

6. 11. 2013. č. j. 42011/018745/13/110/VR. Správní orgán I. stupně tímto rozhodnutím uložil žalobci povinnost zaplatit regresní náhradu podle § 126 odst. 1 a 4 zákona č. 187/2006 Sb.,

o nemocenském pojištění (dále jen „zákon č. 187/2006 Sb.“), ve výši 18 942 Kč.

2. Krajský soud v Praze usnesením ze dne 18. 3. 2014, č. j. 43 Ad 80/2013-15, žalobu odmítl s tím, že napadené rozhodnutí je soukromoprávní povahy. Na základě poučení krajského soudu v označeném usnesení pak žalobce žalobu proti témuž rozhodnutí podal k Okresnímu soudu v Příbrami. Ten následně danou věc předložil k rozhodnutí zvláštnímu senátu zřízenému podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zvláštní senát“), který usnesením ze dne 19. 11. 2015, č. j. Konf 20/2015-10, určil, že příslušný vydat rozhodnutí o žalobě proti shora označenému rozhodnutí žalovaného je soud ve správním soudnictví, a současně zrušil výše uvedené usnesení Krajského soudu v Praze o odmítnutí žaloby. Věc proto byla předána k rozhodnutí opět zdejšímu soudu.
3. Žalobce v žalobě předně připomněl, že dne 10. 9. 2012 jako řidič linkového autobusu způsobil dopravní nehodu a v této souvislosti byl za spáchání trestného činu ohrožení z nedbalosti odsouzen rozsudkem Okresního soudu v Příbrami, č. j. 4 T 94/2013-323, přičemž součástí tohoto rozhodnutí nebyl výrok o náhradě škody. Na základě tohoto rozsudku pak správní orgán I. stupně vydal rozhodnutí, jímž žalobci uložil povinnost k úhradě regresní úhrady za vyplacenou nemocenskou cestujícím v autobuse, který žalobce řídil.
4. Žalobce namítá, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě mechanické aplikace § 126 zákona č. 187/2006 Sb. Žalovaná nesprávně rozpoznala povinnou osobu. Je totiž otázkou, zda je povinným ve smyslu zmíněného ustanovení přímo řidič autobusu, který vykonával tuto činnost jako zaměstnanec, nebo zda jde o osobu provozující automobilovou silniční dopravu. Zákon č. 187/2006 Sb. na tuto otázku neodpovídá a podle žalobce je tedy nutno pomoci si prostřednictvím *analogie iuris*. Pokud žalovaný popisuje výše označené rozhodnutí okresního soudu o vině žalobce v intencích trestního práva s § 126 zákona č. 187/2006 Sb. v režimu práva správního, jde o spojení nepřípustné. Pachatel trestného činu není automaticky povinnou osobou dle citovaného zákona. Skutečnost, že určitá osoba odpovídá v rámci trestního práva, neznamená, že je odpovědnou osobou i v rámci práva správního. S odkazem na § 420 odst. 2 občanského zákoníku (č. 40/1964 Sb.) žalobce dodal, že v případě autobusové dopravy zaměstnanec koná práci jménem zaměstnavatele a na jeho odpovědnost. Pokud tedy způsobí škodu, je odpovědnou osobou nikoliv on ale právě zaměstnavatel, na kterém pak je, zda uplatní postižní práva vůči zaměstnanci. Na tuto základní myšlenku pak navazuje i judikatura, žalobce konkrétně upozorňuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Odo 1397/2005. Podle žalobce je nezpochybnitelným právem správního orgánu I. stupně vymáhat regresní náhradu za dávky vyplacené poškozeným. Odpovědnou osobou ovšem je provozovatel motorového vozidla. Zaměstnanec (žalobce) za to přímo neodpovídá, neboť tak činí v pracovně-právním vztahu. O správnosti této úvahy pak svědčí podle žalobce i výrok a odůvodnění shora označeného rozsudku Okresního soudu v Příbrami. Pokud žalovaná argumentuje, že nejdou používat paralely mezi občanským a správním právem, pak úplně stejně žalovaná používá paralelu mezi právem správním a trestním a přejímá trestní rozhodnutí jako podklad pro rozhodnutí správní. Žalobce též poukazuje na

Shodu s prvopisem potvrzuje B. K.

§ 126 odst. 2 zákona č. 187/2006 Sb., z něhož rozhodně nevyplývá solidární odpovědnost zaměstnance a zaměstnavatele vedle sebe. Toto ustanovení dopadá na situaci, kdy by škodu způsobili vedle sebe dva škůdci, což však není daný případ, kde je škůdce pouze jeden, a to zaměstnavatel. Žalobce tedy uzavřel, že s ohledem na výše uvedené nemůže být účastníkem řízení a čelit povinnosti k regresivní náhradě škody.

5. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě uvedla, že nesouhlasí s tím, že by se v dané věci měly analogicky aplikovat obecné předpisy občanského práva. Byly zde naplněny předpoklady pro rozhodnutí o povinnosti zaplatit regresní náhradu za nemocenské ve smyslu § 126 zákona č. 187/2006 Sb. K tomu, aby orgán nemocenského pojištění o takové povinnosti rozhodl, je pouze nutné, aby disponoval potřebným podkladem, na jehož základě je spolehlivě zjištěno, že v důsledku zaviněného protiprávního jednání došlo ke skutečností, které zakládaly nárok na dávku nemocenského pojištění pojištěnce, který je v pozici poškozeného. Tyto předpoklady s odkazem na shora označený trestní rozsudek Okresního soudu v Příbrami byly splněny. Odpovědnostní vztah, který za uvedených podmínek mezi správním orgánem a žalobcem vznikl, je vztahem, který se řídí pouze předpisy upravujícími oblast nemocenského pojištění. Úhrada nákladů vynaložených orgánem nemocenského pojištění v podobě vyplaceného nemocenského má povahu regresní náhrady, nikoliv náhrady škody. Není tak přípustné, aby do řízení o regresní náhradě vstupovaly třetí subjekty. Žalovaná nesouhlasí s tím, že účastníkem řízení o povinnosti zaplatit regresní náhradu má být provozovatel motorového vozidla a i žalobcem uplatněný odkaz na judikát Nejvyššího soudu podle ní není přiléhavý. Zákonná úprava povinnosti zaplatit regresní náhradu v nemocenském pojištění je úprava speciální a může být použita pouze pro účely nemocenského pojištění, což plyne i z důvodové zprávy k návrhu zákona č. 187/2006 Sb. Regresní náhrada podle tohoto zákona představuje formu kompenzace *sui generis* a mechanické přijímání zásad, na kterých je založena právní úprava občanskoprávní náhrady škody, nemá dostatečnou oporu z hlediska systematiky právního řádu. Specifičnost institutu regresní náhrady v nemocenském pojištění jako institutu veřejnoprávního pak podle žalované dokládá i usnesení zvláštního senátu č. j. Konf 8/2014-25.
6. Žalovaná své vyjádření k žalobě doplnila odkazem na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 42 Ad 2/2014-48 v obdobné věci téhož žalobce. Podle tohoto rozsudku je osobou povinnou k regresní náhradě osoba, v důsledku jejíhož zaviněného jednání zjištěného soudem nebo správním orgánem došlo ke skutečností rozhodným pro vznik nároku na dávku, a to bez ohledu na skutečnost, že takového jednání se předmětná osoba dopustila při výkonu činnosti v rámci zaměstnaneckého poměru.
7. V replice k vyjádření žalované žalobce poukázal především na to, že Nejvyšší správní soud rozsudkem č. j. 8 Ads 98/2016-37, žalovanou odkazované rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem zrušil, přičemž dokonce zrušil i samotné předcházející rozhodnutí žalované.
8. Ze správního spisu soud ověřil, že správní orgán I. stupně na základě oznámení ze dne 14. 10. 2013, č. j. 42011/016939/13/110/VR, zahájil ve věci žalobce řízení o povinnosti zaplatit regresní náhradu podle § 126 odst. 1 zákona č. 187/2006 Sb. s tím, že v důsledku jeho zaviněného protiprávního jednání při dopravní nehodě dne 10. 9. 2012 žalobce způsobil dočasnou pracovní neschopnost paní M. K., při které jí správní orgán I. stupně

vyplatil nemocenské ve výši 18 942 Kč. Součástí správního spisu je i rozsudek Okresního soudu v Příbrami ze dne 21. 8. 2013, č. j. 4 T 94/2013-323, jímž byl žalobce shledán vinen, že „dne 10. 9. 2012 ... jako řidič linkového autobusu ... porušil ustanovení § 5 odst. 1 písm. b) zákona

č. 361/2000 Sb. ... tím, že usnul a plně se nevěnoval řízení autobusu ... a cestující ... M. K. ... utrpěli poranění, která jim znesnadňovala obvyklý způsob života po dobu delší než jeden týden“, čímž spáchal přečin obecného ohrožení z nedbalosti podle § 273 odst. 1, 2 písm. b), 3 písm. b) trestního zákoníku. V odůvodnění pak mimo jiné uvedl, že „rozsudek neobsahuje výrok o náhradě škody, neboť podle ustálené soudní praxe odpovídá za škodu způsobenou provozem motorových vozidel provozovatel motorového vozidla a nikoliv jeho řidič“.

9. Správní orgán I. stupně následně shora již označeným rozhodnutím ze dne 6. 11. 2013 rozhodl tak, že žalobce je povinen uhradit regresní náhradu v celkové výši 18 942 Kč. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 14. 11. 2013 odvolání, v němž především namítl, že dle zákona č. 187/2006 Sb. je v řízení ve věcech účasti zaměstnance na pojištění účastníkem také jeho zaměstnavatel. Žalovaný v návaznosti na to odvolání žalobce rozhodnutím napadeným nyní projednávanou žalobou zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.
10. Krajský soud v Praze předně uvádí, že žaloba byla podána včas a je věcně projednatelná, proto přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], jakož i řízení předcházející vydání rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Dospěl přitom k závěru, že žaloba je důvodná. O žalobě rozhodl soud bez nařízení jednání, neboť žalobce i žalovaný s tímto postupem souhlasili ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s.
11. Sporná otázka, jejíž vyřešení je pro danou věc podstatné, tedy s ohledem na shora reprodukována vyjádření účastníků spočívá především v posouzení toho, kdo je v dané věci osobou povinnou k úhradě regresní náhrady žalované.
12. Relevantní právní úpravu v tomto ohledu představuje především zákon č. 187/2006 Sb., který v § 126 odst. 1 větě první stanoví, že ten, kdo způsobil, že v důsledku jeho zaviněného protiprávního jednání zjištěného soudem nebo správní úřadem došlo ke skutečností rozhodným pro vznik nároku na dávku, je povinen zaplatit orgánu nemocenského pojištění regresní náhradu. Podle § 126 odst. 4 téhož zákona pak povinnost k zaplacení regresní náhrady vzniká na základě rozhodnutí příslušného orgánu nemocenského pojištění o povinnosti zaplatit tuto náhradu.
13. Jak již plyne z výše uvedených stanovisek účastníků řízení, obdobnou spornou právní otázkou, jak byla vymezena shora, se již ve své judikatuře zabýval Nejvyšší správní soud. V rozsudku ze dne 9. 4. 2018, č. j. 8 Ads 98/2016-37, přitom dospěl k závěru, podle něhož došlo-li k vyplacení dávky nemocenského pojištění (o jejíž regresní náhradu dle § 126 zákona č. 187/2006 Sb. jde) v důsledku zaviněného protiprávního jednání při plnění pracovních úkolů nebo v souvislosti s nimi, přičítá se zavinění jednatelů jeho zaměstnavateli. Této právníkové či

Shodu s prvopisem potvrzuje B. K.

fyzické osobě tudíž uloží orgán nemocenského pojištění povinnost k zaplacení regresní náhrady.

14. Tyto závěry Nejvyššího správního soudu, které zaujal v obdobné věci téhož žalobce, jsou pak plně aplikovatelné i v nyní projednávané věci a zdejší soud neshledal jakýkoliv důvod se od nich odchýlit. Jak přitom mimo jiné Nejvyšší správní soud v dané věci uzavřel, žalovaná především nezohlednila, zda žalobce jednal (způsobil dopravní nehodu, která zapříčinila vyplacení dávky nemocenského pojištění poškozené) jako zaměstnanec při plnění pracovních úkonů pro svého zaměstnavatele, a proto je její úvaha o tom, že je to právě žalobce, kdo je povinen k zaplacení regresní náhrady, předčasná. V podrobnostech lze přitom odkázat na podrobné odůvodnění citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu, se kterým již účastníci byli seznámeni.
15. S ohledem na výše uvedené je tedy nutno uzavřít, že napadené rozhodnutí je nezákonné (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), a to právě ve vztahu ke stěžejní sporné otázce spočívající v určení toho, kdo je v dané věci osobou povinnou k úhradě regresní náhrady. Proto soud napadené rozhodnutí žalované zrušil a věc jí podle § 78 odst. 4 téhož zákona vrátil k dalšímu řízení. V tom bude žalovaná vázána právním názorem vysloveným v tomto zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.), přičemž na ní především bude, aby v rámci posouzení výše vymezené sporné právní otázky přihlédla k závěrům, které zaujal Nejvyšší správní soud ve shora označeném rozsudku.
16. Vzhledem k tomu, že žalobce k výzvě Okresního soudu v Příbrami uhradil soudní poplatek za danou žalobu ve výši 1 000 Kč, ačkoliv s ohledem na pozdější rozhodnutí zvláštního senátu mu tato povinnost nesvědčila, rozhodl soud podle § 10 odst. 2 a odst. 9 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), o vrácení tohoto poplatku. Řízení ve věci regresní náhrad lze považovat za „věc nemocenského pojištění“ (viz závěry výše již citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 8 Ads 98/2016-37), přičemž věci nemocenského pojištění jsou od soudního poplatku osvobozeny [§ 11 odst. 1 písm. b) zákona o soudních poplatcích].
17. Žalobce byl ve věci úspěšný, soud mu proto v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. přiznal právo na náhradu nákladů řízení. Náklady, které žalobci v řízení vznikly, spočívají v odměně advokáta, která je v souladu s jeho vyčíslením tvořena odměnou za tři úkony právní služby (převzetí zastoupení, sepsání žaloby a sepsání repliky) po 3 100 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb.] a třemi paušálními částkami ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb.), to vše navýšeno o 21% DPH ve výši 2 142 Kč. Celkem tedy náklady žalobce ve věci činí 12 342 Kč.

Poučení :

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Shodu s prvopisem potvrzuje B. K.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 16. května 2018

JUDr. Milan Podhrázký v. r.
samosoudce